

TIPOVI I UČESTALOST HUMANIH HROMOZOMSKIH ABERACIJA KOD OSOBA PROFESIONALNO IZLOŽENIH DEJSTVU JONIZUJUĆEG ZRAČENJA

Dubravka Jovičić, Snežana Milačić, Radomir Kovačević
Klinički centar Srbije, Institut za medicinu rada i radiološku zaštitu
„Dr Dragomir Karajović“, Beograd

REZIME

U savremenoj radijacionoj citogenetici odavno je prihvaćen postulat po kome DNK-a molekula kao esencijalni biološki supstrat predstavlja najznačajniju metu jonizujućeg zračenja. Kao posledica tog delovanja mogu nastati veoma delikatna oštećenja naslednog materijala, koja se mogu manifestovati u obliku strukturnih hromozomskih aberacija. U ovom radu prikazani su rezultati višegodišnjih citogenetičkih istraživanja hromozomskih aberacija kod lica koja su profesionalno izložena delovanju jonizujućeg zračenja (684 ispitanika). U periodu 1995-1996. god. povećana je učestalost hromozomskih promena kod lica zaposlenih u nuklearnoj medicini, kada se procenat kretao od 19,10% do 10,9%. Znatnije povećanje učestalosti hromozomskih aberacija zapaženo je u periodu 1997-1998. kod radiologa i rendgen tehničara, kada je procenat iznosio od 23,52%-19,64%. Notirane su hromozomske aberacije tipa dicentrika, prstenastih hromozoma i acentričnih fragmenata. Profesionalna ekspozicija je posebno delikatna zbog hroničnog izlaganja malim dozama jonizujućeg zračenja, gde je zbog kumulativnog efekta zračenja važno sagledati i biološki odgovor organizma na date uslove ekspozicije.